

OFFICIALTRAJECT BIJ VERENIGINGEN

1 maart 2026 (aanpassing klassen)

Aanleiding

Zoals bij veel sportbonden is er een gebrek aan officials tijdens wedstrijden in de verschillende competities. Dit tekort aan 'goede' wedstrijdofficials geldt ook voor de honkbal- en softbalsport. Het leiden van wedstrijden door gekwalificeerde **scheidsrechters** en het begeleiden door gekwalificeerde **scorers**, is voor de KNBSB een voorwaarde om wedstrijden, van de eerste tot de laatste inning, voor alle deelnemers tot een professioneel en plezierig einde te brengen.

Opleidingsplan

Het opleidingsplan richt zich op de kwaliteit en kwantiteit van zowel de verenigingsofficial als bondsofficial. Het doel is de basis te verbreden door het aantal honkbal- en softbalofficials binnen verenigingen te vergroten. Op de langere termijn kan dit leiden tot meer bondsofficials. De subdoelen zijn:

- Het official zijn leuker en aantrekkelijker maken (bewustwording bij vereniging, leden, publiek, ouders)
- Goede begeleiding vanuit de KNBSB voor uitbreiding van meerdere officials bij verenigingen (werving, contactlegging)
- Aanbieden van gestroomlijnde en goed op elkaar afgestemde opleidingen (makkelijk opeenvolgend qua niveau)
- Inzetten van gediplomeerde instructeurs op de opleidingen
- De inhoud van de opleidingen duidelijk omschrijven (makkelijk te vinden op de site, korte teksten, inschrijving mogelijk)
- Opleidingen naar de verenigingen brengen (afstand verkleinen en daardoor eerder de stap kunnen maken; UMP1, UMP2, SCO1, SCO2)
- Een duidelijk en overzichtelijk tijdspad aangeven (opleidingsdagen, begin- en einddatum, inhoud opleiding)
- Goede begeleiding aan de deelnemers tijdens de opleiding (beschikbaar stellen van 'stage' wedstrijden)
- Beschikbaarheid van scheidsrechtercoaches, beoordelaars/examinatoren (termijn verkorten van slagen)
- Aangeven vervolgoopleidingen en uitleg bondsofficial
- In kaart brengen en volgen van deelnemers (gebruiken bij verenigingen en laten enthousiasmeren)

Scheidsrechters Honkbal en Softbal (UMP3)

- Aanbieden van vier gecertificeerde Umpire opleidingen (UMP1 t/m UMP4)
- UMP3 opleiding via E-Learning (online, instap op elk moment, minimale reistijd)
- Goede uitleg van modules en het belang van eigen inbreng (eisen verslaglegging/diplomering)
- De inhoud aantrekkelijker maken (meer visueel met voorbeelden, chatgroep, Teams overleg)
- Directe begeleiding aan de deelnemer (communicatie via portal, slagingskans vergroten)
- Begeleiding in de praktijk (officiële wedstrijden met scheidsrechtercoach)
- Snelle terugkoppeling bij verslaglegging (tussentijdse Feedforward)
- Direct praktijkexamen aanvragen (na goedkeuring verslaglegging, diploma binnen het seizoen)
- Uitleg vergoeding en kledingpakket (tijdens oefenstage wedstrijden)

Scorers (SCO3)

- Aanbieden van drie gecertificeerde Scorers opleidingen (SCO1 t/m SCO3)
- SCO3 opleiding gezamenlijk op één locatie (groepsproces)
- De inhoud aantrekkelijker maken (meer visueel met voorbeelden, chatgroep)
- Directe begeleiding aan de deelnemer (communicatie, slagingskans vergroten)
- Begeleiding in de praktijk (officiële wedstrijden)
- Direct praktijkexamen aanvragen (diploma binnen het seizoen)

Beleidslijnen

- Het belang en de rol van de official binnen de vereniging en bond zichtbaar en aantrekkelijk maken
- Direct en sneller contact met de voorzitters uit de clusters, als aanspreekpunt voor de verenigingen (vragen verzamelen over opleidingen)
- Inschakelen van de Coördinator Opleidingen (CO) op het gebied van officials
- Instructeurs attenderen op talentvolle jonge officials tijdens de opleidingen (vervolg opleidingen aanbieden)
- Verenigingen stimuleren een 'Vereniging Coördinator Officials' (VCO) te benoemen, die het aanspreekpunt is binnen hun cluster voor wat betreft opleidingen en direct contact kan leggen met de CO
- Jeugdleden vanaf 14 jaar verplichten een UMP1 diploma te behalen
- Voor geïnteresseerden extra twee theoriesessies voor een UMP2 diploma
- Opleidingscholing voor verenigingen continueren; bij inschrijving van een team in bepaalde klassen moet een official opgegeven worden voor de UMP3-opleiding (enthousiasmeren van andere)

Planning

Het opleidingsplan kent een opleidingsplicht en wordt ingevoerd lopende het seizoen (jaar 1). Start UMP3 of SCO3 opleidingen vanaf november/januari (jaar 1), opleidingsduur 5 tot 9 maanden, geleverde officials in maart/september. Vanaf **2026** moet een vereniging voor ieder seniorenteam in de [nieuw benoemde klassen](#) minimaal één official in de drie jaar opleiden tot UMP3 of SCO3 niveau.

[Honkbal: hoofdklasse, 1e klasse, 2e klasse en Softbal: hoofdklasse, 1e klasse](#)

Randvoorwaarden

- De vereniging is verantwoordelijk voor het aanmelden van een official volgens de toelatingseisen voor de UMP3 en SCO3 opleiding.
- De deelnemer is minimaal 16 jaar (UMP3), 18 jaar (SCO3)
- De deelnemer is lid van de KNBSB
- De deelnemer heeft een UMP2 of SCO2 diploma, of beschikt over aantoonbare Eerder Verworven Competenties (EVC) of Kwalificaties (EVK)
- Een aangemelde official telt voor maximaal één opleidingsplicht. Voor meerdere teams moeten meerdere officials worden opgegeven
- Verenigingen met meer dan één team kunnen gefaseerd opleiden: één official per sport vanaf jaar 1, resterende officials vanaf jaar 2
- Verenigingen met één team en meerdere officials krijgen per extra deelnemer één jaar vrijstelling (drie officials = twee jaar geen verplichting)
- Een official kan maar voor één vereniging voldoen aan de opleidingsplicht
- Verenigingen moeten gekwalificeerde officials stimuleren om andere leden te enthousiasmeren
- Bij niet behalen van het diploma binnen gestelde tijd, moet een nieuwe kandidaat worden aangemeld

Opleidingscapaciteit en kosten

Bij de invoering van de opleidingsplicht dienen verenigingen ervoor te zorgen dat er per team iedere drie jaar officials worden opgeleid (UMP3 of SCO3 opleiding). Kosten UMP3: €150 p.p.; SCO3: €99,75 p.p.

Aanleveren scheidsrechters vanuit de bond

- Verenigingen die op de juiste manier scheidsrechters leveren voor een UMP3 of SCO3 opleiding krijgen voorrang bij het aanstellen van beschikbare bondsscheidsrechters
- Verenigingen die niet genoeg scheidsrechters leveren kunnen minder tot geen aanstellingen van bondsscheidsrechters verwachten

Tegenmaatregel

De invoering van het officialtraject wordt gehandhaafd door een tegenmaatregel. Wanneer een vereniging geen of te weinig officials aanmeldt voor de UMP3 of SCO3 opleiding, wordt een bedrag van €150 per opleidingsplicht per jaar in rekening gebracht. Dit bedrag wordt besteed aan opleiding van instructeurs, inzet van professionals en materialen.

Umpire 3 opleiding

De opleiding bestaat uit diverse modules, het maken van een verslag en wordt afgerond met een praktijkexamen. Voldoet aan de moderne eisen die aan een umpire worden gesteld. De deelnemer kan na afloop als umpire optreden in honkbal en/of softbal. Voor informatie en inhoud van de opleiding zie [Umpire-3-opleiding](#)

Scorer 3 opleiding

De opleiding vindt klassikaal plaats, waardoor er van docenten én medecursisten geleerd wordt. De sfeer is samenwerkend. De deelnemer wordt uitgedaagd om bij de eigen vereniging als scorer wedstrijden te scoren, maar ook als Official Scorer hoofdklassewedstrijden te noteren. Voor informatie en inhoud van de opleiding zie [Scorer 3 opleiding](#)

Questions & Answers

1. **Q:** Een vereniging moet per team iedere drie jaar een official laten opleiden. Krijgt een vereniging bij meerdere deelnemers een veelvoud van de vrijstelling?
A: Nee, niet een veelvoud. De vereniging krijgt per extra deelnemer één extra jaar vrijstelling.
Voorbeeld:
  - Stel een vereniging schrijft twee deelnemers in, beiden halen hun diploma. Dit geeft recht op vier jaar vrijstelling (drie plus één).
  - Bij drie deelnemers die allen hun diploma halen, is dat vijf jaar vrijstelling (drie plus twee).
2. **Q:** Een vereniging schrijft eerder dan verplicht opnieuw een deelnemer in. Telt dit mee voor de Opleidingsplicht?
A: Ja, de vrijstelling schuift op tot drie jaar na deze laatste inschrijving, mits het diploma wordt behaald.
3. **Q:** Een vereniging promoveert naar een klasse waarvoor de Opleidingsplicht geldt. Moet direct een deelnemer ingeschreven worden?
A: Ja, de KNBSB stimuleert de vereniging om direct iemand in te schrijven voor de opleiding.
4. **Q:** Kan een UMP3-gediplomeerde scheidsrechter jeugd- en seniorenwedstrijden in lagere klassen voor de eigen vereniging leiden?
A: Ja, de KNBSB stimuleert dit, maar moedigt ook aan om later onafhankelijk scheidsrechter te worden.
5. **Q:** Kan een UMP3-gediplomeerde scheidsrechter voor de eigen vereniging worden ingezet als bondsscheidsrechter?
A: Dit is een vrije keuze. De KNBSB streeft naar inzet als onafhankelijk scheidsrechter in de eigen regio, met minimale reistijd.
6. **Q:** Krijgt een vereniging die voldoet aan de Opleidingsplicht voorrang bij het toewijzen van scheidsrechters?
A: De afdeling Competitiezaken houdt zoveel mogelijk rekening met verenigingen die aan de Opleidingsplicht voldoen.
7. **Q:** Ontvangt een UMP3-gediplomeerde scheidsrechter bij inzet als bondsscheidsrechter een onkostenvergoeding?
A: Ja, de U3-gediplomeerde scheidsrechters ontvangen de reguliere vergoeding die geldt voor bondsscheidsrechters. Zie [Official vergoedingen](#)